

MINISTERIET FOR
BØRN OG
UNDERVISNING
KVALITETS- OG
TILSYNSSTYRELSEN

Lærerens hæfte

---

*Råd & vink vedrørende
vejledende opgaver i engelsk A på htx
- Digitale eksamensopgaver med
adgang til internettet*

Version 2
Opdateret december 2013

Indhold

Forord.....	3
1. Opgavesæt med valgmulighed	5
2. Skriftlig fremstilling	6
3. Bedømmelse af besvarelsen	8
4. De grammatiske og sproglige spørgsmål.....	9
5. Feedback	9
6. Forslag til elementer i den daglige undervisning.....	10
7. Inspirationsmateriale/links.....	10
8. Om bedømmelse i forbindelse med de forskellige skrivegenrer	12
Essay	12
Report from the future.....	13
Contribution to a debate	13
News article.....	14

Forord

Som udmeldt i marts 2012 ændrer den skriftlige eksamen i engelsk A på htx format pr. maj/juni 2014, således at eksaminanderne får mulighed for at anvende internettet i deres besvarelser.

Dermed følger faget engelsk A op på en række gode erfaringer fra andre fag i de gymnasiale uddannelser, som Følgegruppen for forsøget med digitale prøver med adgang til internettet i udvalgte fag på stx og hhx løbende har evalueret (<http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Gymnasiale-uddannelser/I-fokus-paa-omraadet-gymnasiale-uddannelser/Fors%c3%b8g-med-digitale-eksamensopgaver-i-de-gymnasiale-uddannelser>).

Der udgives i alt 4 vejledende opgaver forud for første nationale eksamen i 2014:

- november 2012 (er udgivet)
- april 2013 (er udgivet)
- oktober 2013 (er udgivet)
- januar 2014

Engelsklærere på htx har deltaget i en konference i august 2013, hvor det nye format blev drøftet, og læreres erfaringer med eksaminandernes besvarelser af de første to vejledende opgaver blev inddraget bla. på baggrund af online spørgeskema, der blev udsendt i begyndelsen af 2013. Lærere har således haft god mulighed for at give feedback i processen med at udvikle det endelige format.

Forud for nedsættelse af arbejdsgruppen, der udarbejder 4 vejledende opgaver, har Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen iværksat et udredningsarbejde, der har haft til formål at undersøge, hvordan opgaveformatet kunne tilpasses for at integrere internettet. Det er derfor vigtigt at pointere, at det nye opgaveformat holder sig inden for læreplanens faglige mål, og kernestof og bedømmelseskriterierne er ligeledes de samme som tidligere.

De vejledende opgaver tager afsæt i det eksisterende opgaveformat, der har været afviklet elektronisk siden 2009. Det mest markant nye i det nye opgaveformat er, at der fremadrettet vil være åben internetadgang under hele prøven. Det hidtidige skel mellem Delprøve 1 uden hjælpemidler og Delprøve 2 med hjælpemidler ophæves, og eksaminanderne har adgang til internettet under hele prøven. Begge delprøver udleveres ved prøvens start, og i modsætning til tidligere afleveres besvarelsen af de to prøver samlet ved prøvens slutning. Eksaminanden disponerer dermed selv sin tid i forhold til Delprøve 1 og 2, om end det tilrådes, at eksaminanden følger den vejledende tidsangivelse (60 minutter + 4 timer).

Det er vigtigt at nævne, at opgaven altid kan besvares udelukkende med baggrundsmaterialet, der ligger til grund for opgaven. Der er således tale om, at eksaminanden kan gå på nettet for eksempelvis at hente yderligere inspiration i form af aktuelle oplysninger og supplerende information om emnet. Der bliver imidlertid ikke formuleret krav herom.

Fokus i delprøve 1 indeholder stadig velkendte grammatiske elementer fra det eksisterende format, men er blevet fornyet på en række områder. Det er fx et bærende princip, at eksaminanderne i en vis udstrækning arbejder med grammatik fra teksterne i baggrundsmaterialet, således at det efterfølgende kan komme dem til gavn grammatisk og leksikalt i Delprøve 2.

Endvidere er der i Delprøve 2 valgfrihed i forhold til at vælge mellem flere mulige opgavegenrer.. Det anbefales, at lærerne anvender alle opgavegenrer fra de vejledende opgavesæt i undervisningen og giver løbende feedback på både de naturvidenskabelige, teknologiske, samfundsmæssige og fiktive opgaver.

Herunder følger en række korte forklaringer af det nye opgaveformats opgavegenrer, formål, anvisninger og fokuspunkter.

Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen ønsker løbende feedback fra lærerne, efterhånden som der indsamles erfaringer med anvendelsen af opgaverne i klasseværelserne. Særlige fokuspunkter for feedback står angivet på de følgende sider.

Spørgsmål vedrørende de vejledende opgaver rettes til fagkonsulent i engelsk, Claus Zedlitz, e-mail claus.zedlitz@uvm.dk, tlf. 2557 4142.

1. Opgavesæt med valgmulighed

Den vejledende opgave består af en Delprøve 1 og en Delprøve 2.

De enkelte opgaver, som indgår i Delprøve 1, skal alle besvares, samt én af de angivne opgaver i Delprøve 2. Den vejledende opgave består altså af to dele, dels en sammenhængende skriftlig fremstilling på engelsk (800-1200 ord) og grammatiske/sproglige opgaver.

Opgaven er en 5-timers prøve. Der gives én helhedsbedømmelse.

Prøven afspejler engelskfagets faglige mål og muliggør en virkelighedsnær situation, hvor eksaminanden har adgang til information på internettet i form af fx online ordbøger, opslagsværker og aktuelt kildemateriale.

Faglige mål for HTX Engelsk A

- forstå varieret, autentisk engelsk, herunder formelt og uformelt sprog, tale- og skriftsprog, litterært sprog og grundlæggende faglig terminologi inden for teknologi og naturvidenskab
- anvende et bredt og varieret ordforråd om tekniske, teknologiske, naturvidenskabelige og almene emner i kombination med sikker beherskelse af grammatikkens grundregler
- anvende en grundviden om det engelske sprogs opbygning og grammatik til sproglig analyse, tekstforståelse og formidling
- anvende hensigtsmæssige læsestrategier til orientering i større tekstmængder med henblik på udvælgelse af stof
- anvende relevante tekstanalysemetoder og perspektivere tekster
- anvende en grundviden om historiske, kulturelle, samfundsmæssige og teknologiske forhold inden for sprogområdet eller internationalt til perspektivering af aktuelle forhold
- anvende relevante, herunder informationsteknologiske, redskaber til mundtlig og skriftlig præsentation og dokumentation af tekniske, teknologiske og naturvidenskabelige emner og til erhvervelse og kritisk vurdering af ny viden om sprogområdet og den internationale verden
- resumere, oversætte og selvstændigt formulere tekster af et alment teknologisk indhold samt længere fremstillinger af komplekse problemer og emner og kunne anvende varierede, modtagertilpassede kommunikationsformer.

2. Skriftlig fremstilling

Opgaverne i Delprøve 2 tager udgangspunkt i kernestoffet for engelsk A og kan således spænde over almene, samfundsmæssige, naturvidenskabelige, teknologiske og tekniske emner.

Eleven vil hver gang få valget mellem følgende skrivegenrer, som er længere sammenhængende skriftlige fremstillinger på 800-1200 ord.

Genreerne er:

- Essay
- Contribution to a debate
(giver mulighed for at vælge enten Letter to the editor (Reader's letter) eller Speech)
- News article
- Report from the future.

I den elektroniske opgave findes et Fact sheet til hver opgavetype. En uddybende vejledning til dette Fact sheet er indsat bagerst i denne vejledning. .

Eksaminanden skal kun besvare én af opgaverne i delprøve 2.

Formålet med faste opgavegenrer er at:

- give den enkelte eksaminand mulighed for at vælge den genre, der passer eksaminanden bedst
- skabe en genkendelighed for eksaminanderne (og for læreren, der træner og retter opgaverne)
- forbedre eksaminandernes skriftlige formidlingsevne.
Det at mestre formidling af stof i de ovennævnte opgavegenrer forudsætter færdigheder i at identificere og formidle centrale temaer og problemstillinger, strukturere sin opgave og formulere sig præcist i forhold til målgruppe og genre.

Eksaminanden skal ved besvarelse af opgaven demonstrere beherskelse af en række af fagets faglige mål, herunder anvende relevante analyseværktøjer- og metoder, anvende elektroniske ordbøger,

opslagsværker og nyhedskilder og demonstrere evne til at orientere sig i større tekstmængder samt foretage relevant udvælgelse af kilder.

Eksaminanden angiver anvendte kilder for at dokumentere brug af baggrundsmaterialet ved hjælp af fodnoter med dybdelinks samt dato og årstal. I forbindelse med video- eller audiosekvenser er det tilstrækkeligt at angive materialets titel i fodnoten uden at anføre specifik tid.

Ved tekstmateriale angives titel og såfremt der er side og linjeangivelse i tekstmaterialet, anføres sidetal og linjenummer.

I enkelte af genrerne kan det virke unaturligt at skulle angive kilder. Imidlertid må der i en eksamenssituation ses bort fra dette, da eksaminandens kildehenvisninger er med til at kvalificere eksaminandens brug af det givne materiale og internettet under prøven.

Se afsnit 3, 'Bedømmelse af besvarelsen, ang. dokumentation af eksaminandens egne kilder fundet på Internettet.

3. Bedømmelse af besvarelsen

Ved bedømmelse af en besvarelse lægges der vægt på eksaminandens evne til at strukturere og disponere den skriftlige fremstilling med sikker sprogbeherskelse, jf. nedenstående bedømmelseskriterier fra læreplanen.

- tekstforståelse, overblik og evne til udvælgelse af relevante informationer
- forståelse af kommunikationssituationen og evne til at tilpasse tekst til modtager
- evne til at strukturere logisk og sammenhængende, udfolde emnet og foretage relevante perspektiveringer
- evne til at anvende relevante hjælpemidler, herunder it
- sikkerhed i beherskelsen af det engelske sprog, herunder sprogrigtighed, sprogbrug og ordforråd
- evne til at præsentere synspunkter og argumentere sammenhængende.

Eksaminanden angiver antal ord til sidst i besvarelsen i parentes.

Ved inddragelse af engelsksprogede kilder fra fx internettet har eksaminanden mulighed for at demonstrere evne til at udvælge og anvende relevante og pålidelige kilder kendt fra den daglige undervisning. Se nedenstående “Inspirationsmateriale/links”.

Det er ikke noget krav, at eksaminanden anvender internettet til dokumentation eller perspektivering af besvarelsen. Det er derfor muligt at opnå karakteren 12 uden inddragelse af ekstra materiale fra internettet.

Eksaminanden skal ikke lave en litteraturliste, men forventes at lave fodnoter med dybdelinks, dvs. den fulde internetadresse. <http://www.bbc.co.uk/> er et eksempel på et overordnet link, hvorimod <http://www.scientificamerican.com/article.cfm?id=what-is-a-neural-network> er et eksempel på et dybdelink, som refererer direkte til den pågældende artikel. Desuden skal der angives dato og årstal efter linket.

4. De grammatiske og sproglige spørgsmål

De grammatiske spørgsmål ligger inden for de grammatiske hovedområder, og besvarelsen forudsætter faglig paratviden.

Til forskel fra tidligere opgaver er de grammatiske/sproglige spørgsmål delvist baseret på opgavens kildemateriale, dvs. kontekstbaserede. Opgaverne lægger op til, at man i den daglige undervisning inddrager kontekstbaseret og både induktiv og deduktiv grammatikundervisning.

Det er hermed muligt for eksaminanden at arbejde med grammatiske begreber og sproglige opgaver i en naturlig kontekst, hvor flere taksonomiske niveauer kommer i spil.

De grammatiske spørgsmål og sproglige opgaver stilles på dansk, og eksaminanden anvender faglig/grammatisk terminologi til forklaringen. Eksaminanden kan besvare på dansk eller engelsk.

Eksempler på sproglige opgaver, der kan forekomme i eksamensopgaven, kan være fejlfinding og forklaring, sætningskonstruktion, definition af ordklasser, omskrivning af verbets tider, mv.

5. Feedback

I forbindelse med kommissionens løbende arbejde ønskes feedback på de vejledende opgaver. Det vil derfor være ønskeligt, hvis lærere løbende i arbejdet med de vejledende opgaver fortsat gør observationer i forhold til:

- opgavernes samlede omfang sammenholdt med tidsrammen
- tidsforbruget i forbindelse med besvarelse af de grammatiske spørgsmål
- eksaminandernes opfyldelse af fagets faglige mål
- særlige udfordringer i forhold til bedømmelse af besvarelser
- hvordan eksaminanderne tackler opgaverne
- i hvilken udstrækning eksaminanderne inddrager kilder fra internettet
- hvad eksaminanderne bruger internettet til
- plagiering (fra skoler der anvender anti-plagiatsystemer, fx Ephorus, Urkund etc.)
- eventuelle praktiske problemer lærere/eksaminander oplever.

6. Forslag til elementer i den daglige undervisning

- inddragelse af internetsøgninger
- kendskab til søgestrategier
- anvendelse af troværdige engelsksprogede kilder
- kritisk vurdering og stillingtagen til internetkilder
- dokumentation af anvendte kilder (fodnoter, skærmdumps)
- anvendelse af elektroniske grammatikker, ordbøger og opslagsværker
- øget fokus på kontekstbaseret og induktiv grammatikundervisning
- træne genrekendskab og anvendelse af varierede, modtagertilpassede kommunikationsformer

7. Inspirationsmateriale/links

Medier:

<http://www.newscientist.com>

<http://www.scientificamerican.com>

<http://www.sciencenews.org>

<http://www.sciencedaily.com>

<http://www.nationalgeographic.com>

<http://www.nytimes.com/>

<http://www.nytimes.com/pages/topics/index.html>

<http://www.newsweek.com>

<http://www.cnn.com>

<http://www.usatoday.com/>

<http://www.washingtonpost.com/?reload=true>

<http://www.bbc.co.uk/>

<http://www.independent.co.uk/>

<http://www.guardian.co.uk/>

<http://www.commoncraft.com/>

<http://www.howstuffworks.com>

<http://www.whyfiles.com>

<http://www.ted.com/talks>

<http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/>

Online ordbøger:

<http://oald8.oxfordlearnersdictionaries.com/>

<http://www.onelook.com/>

<http://www.ldoceonline.com/>

<http://www.thefreedictionary.com/>

<http://www.merriam-webster.com/>

<http://wordnetweb.princeton.edu/perl/webwn>

Korpus:

<http://www.natcorp.ox.ac.uk/>

Diverse:

<http://www.wordle.net/>

<http://textalyser.net/>

8. Om bedømmelse i forbindelse med de forskellige skrivegenrer

Eksaminander kan finde nedenstående formuleringer på engelsk i eksamensopgavens Fact sheet. De danske formuleringer er uddybende kommentarer i forhold til, hvad der er karakteristisk for en fremragende præstation.

Essay

You are expected to discuss the main theme of the given material. Your essay should include more than one angle. Feel free to include arguments, opinions and information from the Internet. Write with a coherent structure with introduction, discussion/main part, and a conclusion.

Essayet er en velkendt skrivegenre i engelsk A på htx, som indeholder både redegørende, argumenterende og vurderende aspekter. På denne måde ligger essay tæt op ad kronikgenren og overlapper til dels med genrer som kommentar og klumme.

Der findes forskellige definitioner på essays, men der er en række særtræk, som er generelle. Essays er ofte korte, til tider personligt prægede tekster om et afgrænset emne, men det er væsentligt at pointere, at de er saglige på samme tid. Der er altså ikke blot tale om subjektive ytringer om et emne, men om en samlet, afvejet behandling af et emne, hvor afsenderen afsøger forskellige indfaldsvinkler og/eller holdninger til et emne og præsenterer disse i en struktureret tekst med indledning/hoveddel/afslutning. Fokus er på emnet og på afsenders selvstændige tænkning. Afvejningen og disponeringen af argumenter vil afsløre afsenders holdning, uden at den behøver at blive ekspliciteret i form af eksempelvis anvendelse af personlige pronomener i første person.

Den fremragende præstation i udarbejdelsen af et essay er kendetegnet ved at være:

- en **sammenhængende** og **velstruktureret** tekst med en indledning, en hoveddel og en afrunding/konklusion.
  - Indledningen vækker læserens interesse og angiver klart emnet og fokus for essayet.
  - I hoveddelen udfoldes emnet gennem en argumenteret analyse, diskussion, kommentering, etc. Der anvendes bindeord mellem afsnit og sætninger.
  - I afrundingen opsummeres emnets hovedpunkter, der konkluderes, og/eller der perspektiveres.
- en tekst med en **tydelig rød tråd** samt en **saglig og faglig behandling** af emnet.

- Der er en logisk sammenhæng mellem besvarelsens dele/afsnit.
- De væsentlige pointer præsenteres først, hvorefter de underbygges.
- Emnet behandles primært med udgangspunkt i baggrundsmaterialet og fagets kernestof. Baggrundsmaterialet suppleres eventuelt med oplysninger fra eksterne kilder.
- en **dokumenteret** tekst, underbygget med henvisninger til og/eller citater fra baggrundsmaterialet og eventuelle eksterne kilder.
  - Påstande og argumenter underbygges med henvisninger til baggrundsmaterialet, eventuelt i form af citater eller referencer.

Report from the future

You are expected to describe a future scenario based on for instance current technology, trends and tendencies as presented in the given material. Choose either a recipient from today or a recipient from some time in the future. Feel free to find inspiration on the Internet for your future scenario. You may decide whether to write an estimation of the future development of for instance current technology, trends and tendencies or a more fictional version of the future.

Besvarelsen afspejler, at eksaminanden er bevidst om tid og sted, og det forventes, at besvarelsen er en lodig og troværdig skildring af fremtiden i forhold til det anvendte materiale og de givne problemstillinger i materialet. Eksaminanden kan altså ikke skrive en løsrevet og vilkårlig fremtidshistorie. I den fremragende præstation fremgår det i besvarelsen desuden, at eleven forholder sig bevidst til, hvem afsenderen og modtageren er. Det kan accepteres, at der er ulogiske spring i tid, såsom at man i fremtiden skriver tilbage til en modtager i nutiden. På samme vis accepteres besvarelser, som afspejler en afsender i fremtiden, som forholder sig kritisk til for eksempel sin samtids teknologi. Der er med andre ord brede rammer for en besvarelse inden for denne genre, blot eksaminanden som nævnt ovenfor, tager udgangspunkt i det givne materiale.

'Report' skal her forstås bredt, eksaminanden kan vælge mellem former som fx rapport, dagbog, brev eller reportage.

Contribution to a debate

You are expected to write either a manuscript for a speech or a letter to the editor (reader's letter) as a contribution to a debate. Feel free to include opinions, arguments, and information from the Internet. Have a clear opinion on the topic and substantiate your contribution.

Speech: Decide on a time, place, and audience for your speech.

Letter to the editor: Decide on a newspaper, a news site, or a magazine for your contribution to the debate.

Eksaminanden har altså to tydelige genrer at vælge imellem, og for begge gælder, at eksaminanden skal demonstrere beherskelse af afsender-modtager forhold og behersker genren. Den fremragende præstation afspejler, at eksaminanden er bekendt med opbygningen af en tale og kan anvende de mundtlige og retoriske aspekter, som knytter sig til genren. For læserbrevet gælder det, at den fremragende præstation afspejler, at eksaminanden er bekendt med læserbrevet som genre, dvs en genre, som henvender sig til andre læsere af en given avis eller hjemmeside.

I stil med *Essay* er den fremragende præstation kendetegnet ved at være sammenhængende, velstruktureret, med en tydelig rød tråd og dokumenteret.

News article

A news article should be written according to the news triangle in which you present the conclusion to the story and the most important information first. Your article should have a headline, a lead which tells the reader who, what, where, when, how, and why, and a main body which informs, discusses and elaborates. The material is presented in order of decreasing importance. Be aware that the journalist does not refer to him or herself in a news article, so opinions must be given by sources, which is most often done in the shape of direct quotes from e.g. experts, eyewitnesses, or victims.

Den fremragende præstation afspejler, at eksaminanden har kendskab til nyhedsartiklen som genre og kender til opbygningen af en artikel. Desuden er eksaminanden bevidst om, i hvilken type medie artiklen skal bringes. Det forlanges ikke af eksaminanden, at samtlige nyhedskriterier opfyldes, men besvarelsen viser, at eksaminanden kender til nyhedskriterierne og konstruerer en sammenhæng, som artiklen indgår i. Den fremragende præstation er virkelighedsnær i forhold til det valgte materiale og den vinkel på nyhedshistorien, som eksaminanden har valgt.

I stil med *Essay* er den fremragende præstation kendetegnet ved at være sammenhængende, velstruktureret, med en tydelig rød tråd og dokumenteret.